

AZ ELEKTRONIKUS ANYAKÖNYV ÉS A SZEMÉLYIADAT- ÉS LAKCÍMNYILVÁNTARTÁS VISZONYRENDSZERE

KÁRPÁTI ORSOLYA¹

Abstract

A tanulmány² célja az elektronikus anyakönyv (a továbbiakban: EAK) és a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás (a továbbiakban: SZL) viszonyrendszerének vizsgálata, továbbá a két nyilvántartás egymáshoz való viszonyában rejlő továbbfejlesztési lehetőségek feltérképezése.

A tanulmányomban, miután az EAK és az SZL rendszereket az állami nyilvántartások rendszerében elhelyeztem, egy rövid történeti áttekintés következik. Nem célom, hogy a népességnnyilvántartás bevezetésétől napjainkig áttekintsem az anyakönyv és az SZL egymáshoz való viszonyának fejlődését. Az elemzés középpontjában a két személyi alapnyilvántartás viszonyrendszerében mérföldkönek számító, 2014. július 1-jével bekövetkezett változás, tehát az elektronikus anyakönyvvezetés bevezetése áll. A két nyilvántartás kapcsolatát a nyilvántartásvezetés célja, a nyilvántartás objektuma, a nyilvántartás adattartalma, az EAK és az SZL rendszerek/szervek információátadása, és az adattovábbítás a nyilvántartásból szempontok alapján elemzem. Végezetül – a hatályos jogi szabályozás tükrében – összefoglalom a két nyilvántartás kapcsolatában rejlő továbbfejlesztési lehetőségeket.

Connection between the civil register and the population register

Aim of the study is to examine the current connection between the civil register and the population register. Furthermore, highlighting the development possibilities of their relationship.

The main topics of the study are the following. Initially the civil register and the population register are placed in the state registration system, followed by a short historical review of the two registers. The development stages of registration's connection will not be introduced. The centre of the examination is the current system of the registration-connection. The connection of primer personal registrations is presented regarding to the following aspects: aim of the registration, data content of the registration, data transmission between the civil register and the population register and their organs, data transmission for third system. Finally – taking the current regulation into account – the development possibilities are presented.

Bevezetés

Az állami anyakönyvvezetés és a népességnnyilvántartás³ bevezetése óta eltelt évtizedek társadalmi, gazdasági változásai, valamint az infokommunikációs technológiák (a továbbiak-

ban: IKT) megjelenése és rohamos fejlődése számos változást hozott hazánk személyi alapnyilvántartásai, tehát az EAK és az SZL vezetésében.

Jelen tanulmány célja az EAK és az SZL viszonyrendszerének vizsgálata, továbbá a két nyilvántartás egymáshoz való viszonyában rejlő továbbfejlesztési lehetőségek feltérképezése.

A tanulmányomban, miután az EAK és az SZL rendszereket az állami nyilvántartások rendszerében elhelyeztem, egy rövid történeti áttekintés következik. Nem célom, hogy a népességnnyilvántartás bevezetésétől napjainkig áttekintsem az anyakönyv és az SZL egymáshoz való viszonyának fejlődését.

¹ Doktorandusz, Miskolci Egyetem Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola. A Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Karán 2009-ben szerzett jogi diplomát. A Miskolci Egyetem Deák Ferenc Állam- és Jogtudományi Doktori Iskolában 2012-ben szerzett abszolutóriumot. Jelenleg a Nemzeti Közszolgálati Egyetem „A jó kormányzást megalapozó közszolgálat-fejlesztés” elnevezésű kiemelt projekt keretében működtetett Concha Győző Doktori Programban vesz részt. Igazgatásszervezői feladatokat lát el az elektronikus anyakönyv működtetése és továbbfejlesztése kapcsán. Kutatási területei: elektronikus közigazgatás, nyilvántartások, anyakönyv.

² A mű a KÖFOP-2.1.2-VEKOP-15-2016-00001 azonosítószámú, „A jó kormányzást megalapozó közszolgálat-fejlesztés” elnevezésű kiemelt projekt keretében működtetett Concha Győző Doktori Program keretében, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem felkérésére készült.

³ Megjegyzés: a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Nytv.) 38. § (3) bekezdése értelmében 1992. november 30-ától a „népességnnyilvántartás” hivatalos megnevezése „személyi adat- és lakcímnnyilvántartás”.

Az elemzés középpontjában a két személyi alapnyilvántartás viszonyrendszerében mérföldkőnek számító, 2014. július 1-jével bekövetkezett változás, tehát az elektronikus anyakönyvezés bevezetése áll.

A két nyilvántartás kapcsolatát a nyilvántartásvezetés célja, a nyilvántartás objektuma, a nyilvántartás adattartalma, az EAK és az SZL rendszerek/ szervek információátadása, és az adattovábbítás a nyilvántartásból szempontok alapján elemzem. Végezetül – a hatályos jogi szabályozás tükrében – összefoglalom az EAK és az SZL kapcsolatában rejlő továbbfejlesztési lehetőségeket.

1. Személyi alapnyilvántartások

A személyi nyilvántartás alatt az állam feladatellátásának biztosításához, előre meghatározott célból és szempontok szerint, állami adatgyűjtés keretében összegyűjtött, rögzített, tehát rendszerezetten nyilvántartott, személyre vonatkozó adatok összessége értendő, mely nyilvántartásból az arra jogszabályi felhatalmazás alapján jogosult szerv és/ vagy személy részére, a jogszabályban meghatározott célból adat szolgáltatható. A személyi nyilvántartás⁴ lehet alap- vagy szaknyilvántartás.⁵ A személyi alapnyilvántartás olyan állami nyilvántartás, amely az egész társadalmat érintő, azonos jellegű, személyre vonatkozó adatok, azonos rendszerű elvek alapján kialakított országos rendszerét alkotja. Ezen adatok egyediek, nem vagy ritkán változnak, és jelentős adattömeget képeznek.⁶

A személyi alapnyilvántartás a nyilvántartott adatok elsődleges és hiteles adatforrása. A személyi alapnyilvántartás definíciójában szereplő kritériumoknak a személyi nyilvántartások köréből:

- az EAK⁷; és
- az SZL⁸ felel meg.

Ezen két állami személyi nyilvántartás – a személyre vonatkozó adatok tekintetében – a területiség és a teljesség elvének megfelelően teljes körűen lefedi az egész társadalmat. Jelentőségük abban rejlik, hogy minden további állami személyi nyilvántartás bázisát ezen két információs rendszerben szereplő személyes adatok képezik.

Az anyakönyv a területiség elvének megfelelően valamilyen nyi Magyarországon bekövetkezett anyakönyvi eseményt

(születés, házasság, bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése, halálest), illetve a teljesség elve alapján a magyar állampolgárok összes anyakönyvi eseményét tartalmazza akkor is, ha azok külföldön következtek be. *Az SZL a területiség elvének megfelelően nyilvántartja Magyarország területén élő magyar és külföldi állampolgárok, illetve teljesség elve szerint bizonyos esetekben külföldön élő magyar állampolgárok személyi, lakcím és értesítési cím adatait.*

A személyi szaknyilvántartás, olyan állami nyilvántartás, amely az adott szakigazgatási területen, tevékenységfajtában használatos, személyre vonatkozó szakmai adatok rendszerezett nyilvántartására szolgál. Szaknyilvántartások körébe tartozik például a cégnyilvántartás,⁹ közszolgálati alapnyilvántartás¹⁰, egységes örökbefogadási nyilvántartás¹¹, és a központi idegenrendészeti nyilvántartás¹².

Az alap- és szaknyilvántartás kapcsolatát tekintve az alapnyilvántartásé a vezető szerep.¹³ Azon adatok vonatkozásában, amelyek mind az alapnyilvántartásban, mind a szaknyilvántartásban szerepelnek, az alapnyilvántartás tekintendő elsődleges és hiteles adatforrásnak. Jelen tanulmány kizárólag a személyi alapnyilvántartásokkal, azok egymáshoz való viszonyával foglalkozik, nem célja az alapnyilvántartások és a szaknyilvántartások viszonyrendszerének elemzése.

2. Az elektronikus anyakönyv és a személyiadat- és lakcímnyilvántartás viszonyrendszere

2.1. A viszonyrendszer változásai

Magyarországon az állami anyakönyvezés bevezetésére 1895. október 1-jén került sor *az állami anyakönyvekről szóló 1894. évi XXXIII. törvénycikk* hatályba lépésével.¹⁴ Ezen időponttól kezdve a születések, a házasságok és a halálesetek közhiteली nyilvántartására és tanúsítására kizárólag az állami anyakönyvek szolgáltak.¹⁵ A születés, a házasságkötés és a halálest olyan életeseemények, amelyek az adott személy(ek) számára jogokat és kötelezettségeket generálnak. Egyrészt az ügyféli érdekek védelmében az egyes személyállapotok egyszerű és megbízható nyilvántartására és igazolására a megfelelő megoldás az állami nyilvántartásvezetés volt. Másrészt az államnak is fontossá vált, hogy rendelkezésére álljanak azok

⁴ Megjegyzés: személy alatt mind a természetes, mind a jogi személyek, illetve a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek értendők.

⁵ Vö. PÉTERFALVI Attila – RÉVÉSZ Balázs – SZALAI András: *Közigazgatási nyilvántartások*, In: TEMESI István (szerk.) *A közigazgatás funkciói és működése* (VII. Fejezet: A közigazgatás adatkezelő tevékenysége), Nemzeti Köszolgálati és Tankönyv Kiadó Zrt. Budapest 2013, 282–286.; MAGYARY Zoltán: *A közigazgatás nyilvántartásai*. In: *Magyar közigazgatás – A közigazgatás szerepe a XX. sz. államában, A magyar közigazgatás szervezete, működése és jogi rendje*. (IV. Fejezet 26. §) Királyi Magyar Egyetemi Nyomda Budapest 1942, 175–192.

⁶ HORVÁTH Imre: *Közigazgatási szervezés- és vezetéstan*, Dialóg Campus Kiadó Budapest– Pécs 2002, 157–158.; NYITRAI Péter: *Az állami alapnyilvántartások*, In: LAPSÁNSZKY András (szerk.) *Közigazgatási jog: Fejezetek szakigazgatásainak köréből I. kötet*, CompLex Wolters Kluwer Budapest 2013, 101.

⁷ Az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény (a továbbiakban: At.)

⁸ Nytv.

⁹ A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény II. Fejezet

¹⁰ A közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény 177–178. § Megjegyzés: közszolgálati alapnyilvántartás a megnevezésével ellentétben a szaknyilvántartások körébe sorolandó, mivel meghatározott foglalkozású személyi kör, mégpedig a közszolgálati tisztviselők nyilvántartására szolgál.

¹¹ A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 141/E. §

¹² A szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi I. törvény 75. § (1), (3) bek., A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény 93. §

¹³ HORVÁTH i.m. 158.

¹⁴ Vö. NYITRAI i.m. 95–96., TORMA András: *Anyakönyvi igazgatás*. In: KILÉNYI Géza (szerk.) *A közigazgatási jog nagy kézikönyve*, CompLex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomszolgáltató Kft. Budapest 2008, 1557–1558.

¹⁵ 1894. évi XXXIII. tc. 1. §

az adatok, amelyek tanúsítására kizárólag az anyakönyvek szolgálnak. Például az általános hadkötelezettséggel, az általános iskolakötelezettséggel járó feladatok teljesítésénél, a népmozgalmi adatok nyilvántartásánál.¹⁶

Az állami népességyilvántartást Magyarországon 1974. július 1-jei hatállyal az *állami népesség-nyilvántartásról szóló 1974. évi 8. törvényerejű rendelet* (a továbbiakban: 1974. évi 8. tvr.) vezette be.¹⁷ Az állami népességyilvántartás célja a lakosság ügyei intézésének, az állami, a gazdasági, és a társadalmi szervek munkájának egyszerűsítése, a személyhez fűződő jogok védelmének, és a kötelesek teljesítésének hatékony biztosítása volt.¹⁸

A népességyilvántartás bevezetése hatással volt az anyakönyvezésre, mégpedig *adatbiztonsági szempontból*. Az anyakönyvi adatok megőrzése érdekében 1895. október 1-je és 1980. december 31-e között az anyakönyvvezető köteles volt az anyakönyvet két példányban vezetni. Minden naptári év végével a másodpéldányok lezárandók és a törvényhatóság levéltárába beszolgáltatandók voltak.¹⁹ Ha az anyakönyv első példánya megrongálódott vagy megsemmisült, akkor a másodpéldányból rendelkezésre álltak a hiteles és naprakész anyakönyvi adatok. Az anyakönyvekről és a házasságkötési eljárásról szóló 1963. évi 33. törvényerejű rendelet módosításáról szóló 1981. évi 5. törvényerejű rendelet *1981. január 1-jével megszüntette az anyakönyvi másodpéldány készítésének kötelezettségét*. Ennek indoka, hogy a papír alapú anyakönyv megrongálódása, megsemmisülése esetében, az elveszett anyakönyvi adatok az anyakönyvi alapiratokból, polgárok meghallgatásából, illetve az újonnan létrehozott állami népességyilvántartásból pótolhatókká váltak.²⁰ Tehát azon anyakönyvi adatok vonatkozásában, amelyek a népességyilvántartás adattartalmát is képezték, egyfajta biztonsági másolatként az adatok rendelkezésre álltak egy esetleges anyakönyvi adatvesztés során bekövetkezett kár helyreállítására.

A tanulmánynak nem célja, hogy a népességyilvántartás bevezetésétől napjainkig áttekinthesse az anyakönyv és az SZL egymáshoz való viszonyának változásait.

A következőkben kizárólag a hatályos szabályozás alapján mutatom be, hogy az EAK és SZL rendszerek viszonyrendszere hogyan épül fel. Az elemzés középpontjában a két személyi alapnyilvántartás kapcsolatában mérőföldkőnek számító 2014. július 1-jével bekövetkezett változás áll. Ezen időponttól kezdve az anyakönyvek vezetése is elektronikusan történik, mely új alapokra helyezte az állami anyakönyvezést, és a két rendszer közötti kapcsolatot.

¹⁶ 1894. évi XXXIII. tc. indokolása

¹⁷ Vö. BERKES Lilla: *A lakcímnnyilvántartás rendszerének vizsgálatáról szóló ombudsmani jelentés választásokkal összefüggő megállapításai*. In: CSERNY Ákos – TÉGLÁSI András (szerk.) *Tanulmányok a választási eljárás aktuális kérdéseiről*, FÁMA Zrt. – Nemzeti Köszolgálati és Tankönyv Kiadó Zrt. Budapest 2013, 15-37.

¹⁸ 1974. évi 8. tvr. 1. § (1) bek.

¹⁹ 1894. évi XXXIII. tc. 24. §, A m. kir. igazságügyminiszternek 60000 szám alatt kelt utasítása az állami anyakönyvek vezetése tárgyában 39. § In: *Az állami anyakönyvekről szóló 1894. évi XXXIII. törvény cikk magyarázata*, Közrebocsátja: Dr. LUKÁCS György belügyminiszteri titkár, Pesti Könyvnyomda-Részvény-társaság Budapest 1895, 159.

²⁰ BACSO Jenő: *Az anyakönyvi jogszabályok korszerűsítése*. In: *Állam és igazgatás* 1979. 29. évf. 1. sz., 11.

2.2. A viszonyrendszer a hatályos szabályozás tükrében

Az EAK és az SZL viszonyrendszerét a *nyilvántartás vezetésének célja, a nyilvántartás objektuma, a nyilvántartás adattartalma, az EAK és az SZL rendszerek/ szervek információátadása, valamint az adattovábbítás a nyilvántartásból* témakörökön keresztül vizsgálom meg.

Nyilvántartás célja

Az *elektronikus anyakönyv* mint személyi alapnyilvántartás *vezetésének célja* a személyazonosság, az anyakönyvi események bekövetkezésének, az azok alapján létrejövő családi kapcsolatoknak, valamint a házasság és a bejegyzett élettársi kapcsolat megszűnésének határidő nélkül történő nyilvántartása és igazolása.²¹

Az SZL mint személyi alapnyilvántartás *vezetésének célja* a polgár azon alapvető személyi, lakcím és értesítési cím adatainak, valamint az azokban bekövetkezett változásoknak a nyilvántartása és igazolása, amelyek a polgárok egymás közötti jogviszonyaiban személyazonosságuk igazolásához, továbbá a közigazgatási és igazságszolgáltatási szervek, a helyi önkormányzatok, valamint más természetes és jogi személyek, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek törvényen alapuló adatigényeinek kielégítéséhez szükségesek.²²

Mindkét nyilvántartás vezetésének alapvető célja a személyazonosság igazolásához szükséges személyi adatok naprakész nyilvántartása. Az anyakönyv emellett nyilvántartási célként jelöli meg az anyakönyvi események (születés, házasságkötés, bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése, halálozás), valamint az azokban bekövetkezett változások nyilvántartását is. Habár az SZL vezetésének nem célja az egyes anyakönyvi események nyilvántartása, egy-egy anyakönyvi esemény, anyakönyvi adatváltozás mégis megváltoztatja az SZL-ben nyilvántartott személyi adatot. Például házasságkötéssel megváltozik a polgár családi állapota, és a viselt neve; születési névváltoztatással megváltozik a polgár SZL-ben szereplő születési neve, amennyiben a házassági névnek is része a születési neve, akkor az is változik.

A családi kapcsolatok nyilvántartására kizárólag az EAK rendszer szolgál.²³ Az SZL-ben a nyilvántartásban szereplő polgárokat úgy kell nyilvántartani, hogy abból az SZL-ben szereplő másik polgárhoz fűződő családi kapcsolata ne legyen megállapítható.

A lakcím, értesítési cím adatok nyilvántartása csak az SZL célja. Az anyakönyvi eljárásokban a lakcímadat nem képezi a nyilvántartás adattartalmát, azokra kizárólag azon anyakönyvi eljárásokban van szükség, amelyek az ügyfél kérelmére induló közigazgatási hatósági eljárások²⁴, az ügyféllel történő kapcsolattartás végett.

²¹ At. 69/A. §

²² Nytv. 1. § (2) bek., 3. § (1) bek.

²³ Megjegyzés: az EAK rendszer egy folyamatosan töltődő nyilvántartás, így kizárólag azon családi kapcsolatokat tudja igazolni, amelyek már szerepelnek a nyilvántartásban.

²⁴ Közigazgatási hatósági eljárás az anyakönyvi eljárások közül:

– a házasságkötési szándék bejelentésére irányuló eljárás,

Nyilvántartás objektuma

Az EAK és az SZL személyi alapnyilvántartások objektumai a természetes személyek. Az elektronikus anyakönyv esetében az At., míg az SZL vonatkozásában az Nytv. személyi hatályra vonatkozó rendelkezései szabályozzák, hogy kiket kell nyilvántartásba venni.

Az *elektronikus anyakönyvbe* be kell jegyezni – állampolgárságtól függetlenül – a személy Magyarországon bekövetkezett születését, házasságkötését, bejegyzett élettársi kapcsolat létesítését és halálesetét.²⁵ A teljesség elve szerint anyakönyvezni kell továbbá a magyar állampolgár külföldön bekövetkezett anyakönyvi eseményeit is.²⁶

Az *Nytv. személyi hatálya* szintén kiterjed a magyar állampolgárokra, de az anyakönyvvel szemben – főszabály szerint – az SZL-ben csak azon magyar állampolgár adatai szerepelnek, akik Magyarország területén élnek²⁷. *Külföldön élő magyar állampolgár kizárólag akkor kerül be az SZL-be, ha:*

- honosított, visszahonosított, nyilatkozattal magyar állampolgárságot szerzett²⁸,
- az állampolgársági ügyekben eljáró szerv a magyar állampolgárság fennállását igazolja²⁹,
- Magyarország területén kívül élő magyar állampolgár kéri adatai nyilvántartásba való felvételét³⁰,
- a magyar állampolgár bejelenti külföldi letelepedésre vonatkozó szándékát³¹, továbbá,
- ha a Magyarország területén kívül élő magyar állampolgár külföldön történt születését, házasságkötését vagy bejegyzett élettársi kapcsolatát³², vagy a Magyarországon történt születését³³ anyakönyvezik.

Az *Nytv. személyi hatálya nem magyar állampolgárra kizárólag akkor terjed ki, ha:*

- a nem magyar állampolgár Magyarország területén élő bevándorolt, letelepedett jogállású, menekültként vagy oltalmazottként elismert személy³⁴,
- szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személy, amennyiben a szabad mozgást és a három hónapot meghaladó tartózkodási jogát Magyarország területén gyakorolja.³⁵

A személyi alapnyilvántartások nyilvántartási céljai magarázzák a nyilvántartott személyek körének eltéréseit és átfedéseit. Míg az EAK rendszernél a jogalkotó célja a te-

rületi elv alapján minden Magyarországon bekövetkezett anyakönyvi eseménynek, illetve teljesség elve szerint a magyar állampolgárok akár Magyarországon, akár külföldön bekövetkező anyakönyvi eseményeinek a nyilvántartása, addig az SZL célja a polgárok személyi, lakcím és értesítési cím adatainak nyilvántartása, annak érdekében, hogy az egyes magánjogi és közjogi jogviszonyok során azokat igazolni lehessen, továbbá ezen adatok vonatkozásában a törvényen alapuló adatigénylések teljesíthetők legyenek. Ebből kifolyólag az SZL nyilvántartás minden Magyarországon huzamosabb ideig tartózkodó személyre kiterjed, míg az anyakönyvbe csak akkor kerülnek be ugyanezen személyek, ha anyakönyvi eseményük történik hazánkban.

A két nyilvántartás személyi hatálya közötti átfedések miatt az elektronikus anyakönyvbe bejegyzett azon személyek adatairól, akik az SZL hatálya alá is tartoznak, a bejegyzéskor az EAK rendszer automatikusan értesíti az SZL-t.³⁶ Tehát az EAK rendszer értesíti az SZL-t:

- Magyarország területén élő magyar állampolgárok mind Magyarország területén, mind külföldön bekövetkező anyakönyvi eseményeiről;
- az SZL hatálya alá tartozó, külföldön élő magyar állampolgárok, mind Magyarország területén, mind külföldön bekövetkező anyakönyvi eseményeiről;
- Magyarország területén élő külföldi állampolgárok Magyarország területén, bekövetkező anyakönyvi eseményeiből eredő SZL nyilvántartásba vételi, illetve nyilvántartási adat változásáról.

Nyilvántartás adattartalma

Mind az EAK, mind az SZL rendszer adattartalmát képezi a születési név; a házassági név; az állampolgárság; a nem; a születés hely és idő; az anya születési neve; a személyi azonosító; az elhalálozás helye és ideje; a családi állapot, a házasságkötés vagy a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének helye.³⁷

Mindkét személyi alapnyilvántartás közhiteles nyilvántartás. Az *elektronikus anyakönyv* olyan hatósági nyilvántartás, amely az ellenkező bizonyításáig közhitelesen tanúsítja a bejegyzett adatokat, illetve azok változásait.³⁸ Az SZL olyan hatósági nyilvántartás, amely a nyilvántartásban szereplő polgárok személyi, lakcím és értesítési cím adatait, valamint az azokban bekövetkezett változásokat közhitelesen tartalmazza és igazolja.³⁹ Felmerül kérdésként, hogy azon adatok vonatkozásában, amelyek mindkét nyilvántartás adattartalmát képezik, melyik a hiteles és elsődleges adatforrás. Az At. 82. § (2) bekezdése kimondja, hogy „*ha az anyakönyv és a személyiadat- és lakcímnyilvántartás adattartalma eltér, az ellenkező bizonyításáig az anyakönyvet kell hitelesnek tekinteni.*” A jogalkotó szándéka ezzel a rendelkezéssel annak

– a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése iránti szándék bejelentésére irányuló eljárás,
 – a névváltoztatási eljárás,
 – a házassági névviselési forma módosítására irányuló eljárás,
 – az anyakönyv vezetése és
 – az apai elismerő nyilatkozatok nyilvántartásának vezetése. (At. 2. §)

²⁵ At. 7. § (1) bek.

²⁶ At. 10. § (1) bek.

²⁷ Nytv. 4. § (1) bek. a) pont

²⁸ Nytv. 4. § (1) bek. c) pont, (2a) bek. c)-d) pont

²⁹ Nytv. 4. § (2a) bek. e) pont

³⁰ Nytv. 4. § (2a) bek. a) pont

³¹ Nytv. 4. § (2a) bek. b) pont

³² Nytv. 4. § (2a) bek. f) pont

³³ Nytv. 4. § (2a) bek. g) pont

³⁴ Nytv. 4. § (1) bek. a) pont

³⁵ Nytv. 4. § (1) bek. b) pont

³⁶ At. 82. § (1) bek.

³⁷ At. 69/B. § (1) bek., 69/D. § (1) bek. a) pont, 69/E. § (1) bek. a) pont, 69/F. § (1) bek. a) pont; Nytv. 11. § (1) bek.

³⁸ At. 1. § (2) bek.

³⁹ Nytv. 3. § (1) bek.

biztosítása, hogy adateltérés esetén az elsődleges adatforrás, vagyis azon nyilvántartás legyen az *etalon*, amelybe az adat az adatközlésre kötelezett szerv/ személy értesítése alapján első alkalommal kerül nyilvántartásba vételre. Az At. hitelességre vonatkozó, itt hivatkozott rendelkezésének azonban ellentmond a magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény (a továbbiakban: Ápt.) 10. § (3) bekezdése, amely szerint „a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás igazolja az abban szereplő magyar állampolgárok magyar állampolgárságát.” Ezen rendelkezés értelmében a magyar állampolgárság adat hiteles forrása az SZL. A személyi azonosító esetében is az SZL a hiteles adatforrás, mivel ezen adatot az SZL rendszer képezi, majd adja át az EAK rendszernek.⁴⁰ Ezen két adatot ide nem értve az EAK és SZL rendszerben párhuzamosan nyilvántartott adatok tekintetében az EAK rendszer az elsődleges és hiteles adatforrás.

EAK és SZL rendszerek/ szervek információátadása⁴¹

Az At. és az Nytv. hatályos rendelkezései alapján az EAK és az SZL rendszerek, illetve a nyilvántartás vezetését ellátó szervek közötti információátadás a következő esetkörökre terjed ki.

1. esetkör: EAK rendszer értesíti az SZL-t az Nytv. hatálya alá tartozó személyek adatairól, azok változásáról

Az At. 82. § (1) bekezdése alapján az elektronikus anyakönyvbe bejegyzett azon személyek adatairól, akik az SZL hatálya alá is tartoznak, a bejegyzéskor a nyilvántartó szerv az EAK rendszer útján automatikusan értesíti az SZL-t. A rendszerek közötti automatikus értesítés az E-ügyintézési tv. 60. § (2)-(3) bekezdése és a 64. § (1) bekezdés *b*) pontja, illetve (4) bekezdése szerint automatikus információátadás⁴² útján valósul meg.

2. esetkör: SZL rendszer értesíti az EAK-ot az At. hatálya alá tartozó személyek személyi azonosítójáról, annak változásáról

Azon személyek esetében, akik mind az SZL, mind az EAK hatálya alá tartoznak, az SZL nyilvántartó szerve az anyakönyvbe történő bejegyzés céljából értesíti az EAK rendszer adatkezelőjét.⁴³ Az SZL és az EAK nyilvántartó szerve⁴⁴ ezen,

⁴⁰ Nytv. 13. § (5) bek.

⁴¹ Megjegyzés: az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (a továbbiakban: E-ügyintézési tv.) 1. § 25. pontja értelmében információátadás az információk együttműködő szervek – jelen esetben a nyilvántartást vezető szervek és az általa vezetett nyilvántartások – közötti átadása és átvétele.

⁴² Automatikus információátadás: információátadás az információ átadását biztosító együttműködő szerv részéről emberi beavatkozást nem igénylő módon E-ügyintézési tv. 1. § 1. pont

⁴³ Nytv. 13. § (5) bek.

⁴⁴ Megjegyzés: Az EAK és az SZL rendszer nyilvántartó szerve a Belügyminisztérium [A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 41. § (1) bek. 1. pont; 5. pont]

rendszerek közötti értesítést is – hasonlóan az 1. esetkörhöz – automatikus információátadás útján köteles megvalósítani.

3. esetkör: az EAK rendszer megküldi a hatósági igazolvány kiállításához vagy érvénytelenítéséhez szükséges adatokat az SZL számára

At. 89. § (1) bekezdése szerint „az anyakönyvvezető a születés anyakönyvezésével egyidejűleg a személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolvány kiadása érdekében a törvényes képviselő kérelmére a törvényes képviselők nevét és telefonszámát a személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt kiállító hatóság részére megküldi.” Az újszülött számára kiállítandó személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványhoz szükséges adatokat az EAK rendszer átadja az SZL számára.

At. 91. §-ának alapján „az anyakönyvvezető a személyazonosító igazolvány, valamint a személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolvány érvénytelenítésének tényéről és időpontjáról az elhalt halálesetének anyakönyvezését követően haladéktalanul elektronikus úton értesíti a személyazonosító igazolvány nyilvántartását és a személyiadat- és lakcímnnyilvántartást vezető szervet.” Ezen információátadás jelenleg EAK rendszeren kívüli elektronikus úton megy végbe.

4. esetkör: anyakönyvvezető közvetlen hozzáférése az SZL rendszerhez

Az anyakönyvvezető az SZL rendszerhez közvetlen hozzáféréssel rendelkezik. Ezen jogosultság keretében tud lekérdezéseket végrehajtani például a személyazonosság és az állampolgárság ellenőrzése, az elhalt személyek személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolványainak, valamint a személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványának bevonása céljából.⁴⁵

A papír alapú anyakönyvi bejegyzés EAK rendszerbe történő rögzítésekor, amennyiben a papír alapú anyakönyv nem tartalmazza a bejegyzés alanyának személyi azonosítóját, az anyakönyvvezető az SZL rendszerből jogosult és kötelezett az aktuális személyi azonosítót lekérdezni és bejegyezni az elektronikus anyakönyvbe.⁴⁶

5. esetkör: SZL szervének közvetlen hozzáférése az EAK rendszerhez

Az EAK rendszer adatainak egyszerű, gyors igazolása érdekében az SZL szerve közvetlen hozzáféréssel rendelkezik a SZL vezetése céljából az elektronikus anyakönyvhöz. Az SZL szerv az EAK rendszerben biztosított lekérdezési felületen keresztül, az adatigényléshez szükséges adatok megadását követően az elektronikus anyakönyvben kezelt adatok teljes körét jogosult átvenni. Ezen jogosultság keretében az elektro-

⁴⁵ At. 62/A. § *a*) pontja

⁴⁶ At. 60. § (4) bek.

nikus anyakönyvben kezelt adatok teljes köre, a papír alapú anyakönyvben nyilvántartott és az elektronikus anyakönyvben már szereplő bejegyzések adattartalma megtekinthető és letölthető.⁴⁷

6. esetkör:

EAK és SZL közötti adattartalmi eltérések kezelése

At. 82. § (2) bekezdés alapján, „*ha az anyakönyv és a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás adattartalma eltér, az ellenkező bizonyításáig az anyakönyvet kell hitelesnek tekinteni.*” Lásd erről bővebben a „*Nyilvántartás adattartalma*” részben leírtakat.

Adattovábbítás a nyilvántartásból

Mindkét rendszer vonatkozásában alkalmazott adattovábbítási mód a közvetlen hozzáféréssel történő adattovábbítás. Emellett az EAK rendszerből az adatok kötelező vagy adatisigénylés alapján történő adattovábbítás útján, anyakönyvi okirat kiállítása formájában továbbíthatók.⁴⁸ Az SZL rendszerből az adatok továbbításának módja az egyedi, a csoportos adatszolgáltatás, a kapcsolatfelvétel céljából történő megkeresés, valamint a rendszeres adatszolgáltatás.⁴⁹

A két nyilvántartásból továbbítható adatkör típusok is jelentősen eltérnek. Ennek indoka, hogy az EAK rendszerből, megőrizve az anyakönyvezési hagyományokat, az adatok anyakönyvi okirat formájában továbbíthatók. Az okiratiság elvének alapja a korábbi papír alapú anyakönyvezéshez igazodó anyakönyvi eseményközpontú (születés, házasság, bejegyzett élettársi kapcsolat, haláleset) adattovábbítás. Ennek megfelelően az EAK rendszerből adattovábbítás keretében szolgáltatatható az anyakönyvi kivonat, az anyakönyvi kivonat adattartalma, az anyakönyvi hatósági bizonyítvány, valamint a korábban létező anyakönyvi másolat mintájára adattovábbítás alanyának az elektronikus anyakönyvben szereplő valamennyi bejegyzésének teljes adattartalma.⁵⁰

Az SZL rendszer nyilvántartási logikája ezzel szemben nem eseményközpontú, hanem a polgárról nyilvántartott személyi, lakcím és értesítési cím adatkörökhöz igazadó adattovábbítást tesz lehetővé. Ennek megfelelően a következő adatkörök szolgáltatathatók az SZL rendszerből:

- név, lakcím és értesítési cím adatok (felvilágosítás a lakcímről és az értesítési címről);
- természetes személyazonosító adatok és lakcímadatok, értesítési cím adatok, állampolgárság, családi állapot, a házasságkötés vagy bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének helye, a nem, a nyilvántartásból való kikerülése, oka, helye és ideje;

- az előző pontban felsorolt adatok és a személyazonosító jel;
- a Schengeni Információs Rendszerben elhelyezendő vagy elhelyezett figyelmeztető jelzés kezelése, az arc-képmásához rendelt technikai kapcsoló szám, valamint az állandó személyazonosító igazolvány tároló elemén aláíró tanúsítvány elhelyezésének ténye kivételével, a nyilvántartásba felvett adatok teljes köre;
- természetes személyazonosító adatok és állampolgárság;
- természetes személyazonosító adatok, valamint a lakcím és értesítési cím adatok.⁵¹

Összegzés

Az anyakönyv elektronizálása óta eltelt 4 év tapasztalatai, az elektronikus nyilvántartásvezetéssel szemben támasztott elvárások, illetve az IKT eszközök nyújtotta lehetőségek tükrében az EAK és az SZL rendszer jelenlegi viszonyrendszerre felülvizsgálandó és továbbfejlesztendő. A továbbfejlesztés irányaként meghatározott javaslatok célkitűzése – a két személyi alapnyilvántartás vezetésének célját és hagyományait szem előtt tartva – az adat- és folyamatredundanciák felszámolása, az egyszeri regisztráció elvének teljes körű alkalmazása, a nyilvántartások konszolidációja, valamint az ügyfélközpontú és felhasználóbarát ügyintézés megvalósítása.

A következőkben a nyilvántartás adattartalma, az információátadás, és az adattovábbítás aspektusából vizsgálva mutatom be a továbbfejlesztési lehetőségeket.

Nyilvántartás adattartalma

A személyi alapnyilvántartásokkal szemben támasztott követelmény, hogy a nyilvántartás, illetve a benne rögzített adatok pontosak, hitelesek, és naprakészek legyenek. Ezen követelmény teljesítése az egyszeri regisztráció elvének érvényre juttatásával, valamint a nyilvántartások közötti hatékony információátadással biztosítható. Tehát az EAK és az SZL rendszer vonatkozásában is érvényesítendő a redundanciáktól mentes nyilvántartásvezetés, vagyis annak a kiküszöbölése, hogy ugyanazon adatokat többször vegyék nyilvántartásba, illetve ugyanazon adatok egy időben több nyilvántartásban is szerepeljenek.⁵²

Az adatredundancia felszámolása előtt azonban indokolt törvényi szinten rendezni, hogy a magyar állampolgárság adat hiteles adatforrása az EAK rendszer legyen. Az elektronikus nyilvántartásvezetés bevezetésével megszűnt a területileg és eseményenként elkülönítetten vezetett papír alapú állami anyakönyvezés, mely körülmény indokolta, hogy ezen adat vonatkozásában az SZL legyen a hiteles forrás. A magyar állampolgárság nyilvántartásba vételére először az anya-

⁴⁷ At. 81/C. § (1) bek. b) pont

⁴⁸ At. 77. §

⁴⁹ Nytv. 18. §

⁵⁰ Megjegyzés: törvényi felhatalmazás függvényében örökbefogadási és/vagy SZAZ adatokkal együtt.

⁵¹ Nytv. 17. § (2) bek.

⁵² Vö. Digitális megújulás cselekvési terv 2010–2014, Az infokommunikációs ágazat cselekvési terve a társadalom és a gazdaság megújulásáért c. dokumentum (a továbbiakban: Cselekvési terv); Magyar Zoltán Közigazgatás-fejlesztési Program (MP 12.0); Közigazgatás- és Köszolgáltatás-fejlesztési Stratégia; Nemzeti Infokommunikációs Stratégia 2014–2020

könyvben kerül sor, csak ezt követően kerül be az adat az SZL-be. Például egy gyermek élve születésének anyakönyvezésekor az anyakönyvvezető először bejegyzi az anyakönyvbe a gyermek adatait, beleértve a magyar állampolgárságát, majd ezt követően adja át az EAK rendszer az adatokat az SZL-nek. Mindezek alapján javasolt az Ápt. hivatkozott szabályát módosítani és a magyar állampolgárság adat vonatkozásában az elektronikus anyakönyvet hiteles forrásként deklarálni. Ennek eredményeként az EAK és az SZL rendszerben párhuzamosan nyilvántartott adatok tekintetében – ide nem érte a személyi azonosítót – az EAK rendszer lenne az elsődleges és hiteles adatforrás.

A hitelesség kérdésének rendezése mellett javasolt a *párhuzamos adatkezelés megszüntetése*. Ezen elvárás teljesülésének gyakorlatban megvalósuló eszköze a *nyilvántartások konszolidációja*, mely célkitűzést a *Cselekvési terv* is megfogalmazza. A *Cselekvési terv* szerint a konszolidáció keretében felülvizsgálendő az egyes nyilvántartások, jelen esetben az EAK és az SZL adattartalma; és adattisztítással megszüntetendők az egyes nyilvántartásokban szereplő duplikációk. Ezt követően megvizsgálendő – a tanulmány témájához igazodva – az EAK és az SZL nyilvántartások egymáshoz való viszonya; majd megszüntetendő a párhuzamosan kezelt adatok többszörös nyilvántartása.⁵³ Hasonló célkitűzéseket fogalmaz meg a *Közigazgatás- és Közszolgáltatás-fejlesztési Stratégia*, mely előmozdítja az *adat- és folyamatredundanciák felszámolását*, és az *adatintegritási hibák megszüntetését*.⁵⁴ Az EAK és SZL rendszer esetében az adat- és folyamatredundanciák felszámolása a párhuzamos adatkezelés teljes körű felszámolását jelentené.

Az egyes stratégiai dokumentumokban szereplő célkitűzések EAK és SZL rendszer vonatkozásában történő megvalósításánál – a két nyilvántartás vezetésének tradícióit megőrizve – a *fokozatosság elvét* figyelembe véve szükséges eljárni.

Első lépésként, azon személyi kör vonatkozásában, akik mindkét nyilvántartás személyi hatálya alá tartoznak, az SZL adattartalmát is képező adatokat, amelyek tekintetében az EAK rendszer az elsődleges és hiteles forrás, kizárólag az anyakönyvi eljárásban kellene megadni. A jelenleg is működő EAK-SZL rendszerkapcsolat továbbfejlesztésével az anyakönyvezett és SZL adattartalmát képező adatokat az EAK minden esetben átadná az SZL számára. Ezen lépésben megvalósulna az *egyszeri regisztráció elve*, és felszámolásra kerülnének a *folyamatredundanciák*. Az érintett adatok vonatkozásában a kijelölt elsődleges és hiteles nyilvántartás az elektronikus anyakönyv lenne, ide nem érte a személyi azonosítót, melynek tekintetében továbbra is az SZL maradna a hiteles és elsődleges adatforrás.

Ebben a lépésben javasolt elvégezni mindkét nyilvántartásban az *adattisztítást*, a duplikációk kezelését, továbbá az EAK és az SZL rendszerben szereplő adateltérések kiküszöbölését, ezáltal felkészítve a két rendszert egy jövőbeli szorosabb adatkapcsolat kialakítására.

Második lépésre akkor kerülne sor, amikor az első lépésben megfogalmazott valamennyi célkitűzés megvalósult. Ebben

a lépésben azon személyi kör vonatkozásában, akik mindkét nyilvántartás személyi hatálya alá tartoznak, az *adatredundanciák részlegesen* felszámolásra kerülnének. A redundáns adatnyilvántartás megszüntetése felmenő rendszerben történne, hiszen az EAK rendszer egy új elektronikus információrendszer, melynek bevezetésekor szintén a fokozatosság elvét rendelte el a jogalkotó alkalmazni, ezért a nyilvántartás nem tartalmazza valamennyi állami anyakönyvezés óta anyakönyvezett anyakönyvi bejegyzést. Ezen átmeneti időszakban az újonnan anyakönyvezett események alanyai (gyermek, férj, feleség, bejegyzett élettárs, elhalt) vonatkozásában az adatokat informatikai értelemben csak az EAK rendszer tárolná. A két alapnyilvántartás adatkapcsolatát egy olyan szolgáltatással lenne szükséges bővíteni, amelynek keretében az EAK-ban nyilvántartott, SZL adattartalmát is képező személyi adatok „*egy kattintással*”, automatikus információátadás útján átadhatók lennének az SZL-nek. Ezen információátadás anélkül valósulna meg, hogy az ügyintéző észlelné, hogy a képernyőn megjelenő adatokat az SZL az EAK rendszerből emelte át.

Harmadik lépésként, amikor az EAK rendszerben már szerepelni fog valamennyi mind EAK, mind SZL hatálya alá tartozó személy anyakönyvi eseménye, megvalósulhatna a *teljes körű adatredundancia* felszámolása. Ettől az időponttól kezdve a polgár azon személyi adatai, melyek elsődleges és hiteles forrása az EAK, kizárólag az EAK rendszer nyilvántartási adatait képeznék mind jogi, mind informatikai értelemben, *elkerülve a redundáns adatnyilvántartást és megvalósítva az adattakarékosság elvét*. Ezen adatokat az SZL szerv „*egy kattintással*”, automatikus információátadás útján bármikor lekérdezhetné az SZL-EAK rendszerkapcsolat igénybevételel.

Továbbra is az SZL feladata lenne nyilvántartani azon személyek személyi adatait, akik nem tartoznak az anyakönyv hatálya alá.

EAK és SZL rendszerek/ szervek információátadása

EAK és SZL rendszerek/ szervek információátadása az anyakönyv elektronikussá tételével jelentősen átalakult és sokat fejlődött. Az előző fejezetben, ugyanezen témakörben vizsgált esetkörök közül a 3. és a 6. esetkör kapcsán azonban megfogalmazhatók olyan igények, amelyekkel javítható a két rendszer közötti adatkapcsolat. Az 1. esetkör tekintetében pedig az At. és az Nytv. releváns szakaszai közötti ellentmondás jogszabálymódosítással történő felszámolása javasolt.

A 3. esetkör, tehát a *hatósági igazolvány kiállításához vagy érvénytelenítéséhez szükséges adatok SZL számára történő megküldése kapcsán* javasolt az At. 91. §-ában szereplő anyakönyvvezetőt terhelő értesítési kötelezettség EAK rendszeren keresztüli megvalósítása. Az újszülöttek személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványa kiállítása tekintetében működik a rendszerkapcsolat. A halálesethez kapcsolódóan jelentendő okmányérvénytelenítés tényéről és időpontjáról egyelőre nem. Célszerű lenne, ha haláleset anyakönyvezését követően az EAK rendszer automatikusan értesítené a személyazonosító igazolvány nyilvántartását, illetve az SZL-t.

⁵³ Cselekvési terv 54.

⁵⁴ Közigazgatás- és Közszolgáltatás-fejlesztési Stratégia 29., 93.

Jelen javaslat jogszabálymódosítással, és az érintett rendszerek továbbfejlesztésével valósítható meg.

A 6. esetkör: EAK és SZL közötti adattartalmi eltérések kezelésének⁵⁵ egyszerű, gyors, ügyfélközpontú és felhasználóbarát megoldását jelentené az EAK és az SZL rendszerek közötti információcsere ezen területre történő kiterjesztése. Jelenleg az SZL szerv ügyintézője, ha adateltérést tapasztal, akkor vagy felhívja az ügyfelet anyakönyvi kivonat bemutatására, vagy hivatalból megkeresi az anyakönyvi eseményt nyilvántartó anyakönyvvezetőt adatszolgáltatás végett. Ha a két rendszer közötti adatkapcsolat kiterjedne az adateltérések kezelésre, akkor az SZL szerv az SZL rendszerből tudná jelen megkeresését továbbítani az EAK rendszerbe az anyakönyvvezető számára. A javaslat jogszabálymódosítással, és az érintett rendszerek továbbfejlesztésével valósítható meg.

Az 1. esetkör kapcsán, amikor EAK rendszer értesíti az SZL-t az Nytv. hatálya alá tartozó személyek adatairól, azok változásáról javasolt az At. és Nytv. rendelkezései közötti ellentmondás felszámolása. Az At. 82. § (1) bekezdésében a jogalkotó automatikus értesítést nevesít, míg az Nytv. 16. §-a továbbra is az anyakönyvvezető és a hazai anyakönyvezés végzésére kijelölt anyakönyvi szerv hatáskörébe utalja az anyakönyvi adatok átvezetését az SZL rendszerben. Az Nytv. ezen szakaszát az At. 82. § (1) bekezdésével összhangban módosítani szükséges.

Adattovábbítás a nyilvántartásból

Az EAK és az SZL rendszerből teljesíthető adattovábbítási formák változatlan fenntartása javasolt. Azonban szükséges a két rendszer közötti adatkapcsolat szorosabbá tétele az adattovábbítás területén. Mivel az EAK rendszerből, az anyakönyvezési hagyományokhoz igazodva kizárólag anyakönyvi okirattípus szerinti adattovábbítás lehetséges, javasolt az SZL-ből továbbítható adatkörök bővítése EAK-SZL adattartalmat is képező adatok különböző variációjú adatkörök továbbítási lehetőségével.

Azon személyek vonatkozásában, akik mindkét nyilvántartás személyi hatálya alá tartoznak, a két nyilvántartás, egymást tehermentesítve szolgáltatathatna adatot. Jelenleg számottevő átfedés van az EAK és az SZL rendszerekből adattovábbítás igénylésére jogosultak között. A két alapnyilvántartás adattartalmát képező adatok is jelentősen fedik egymást. Ha az adattovábbítást igénylőnek az adott személyre vonatkozó, SZL adattartalmát is képező adatkörre lenne szüksége, akkor az adattovábbítás az SZL rendszerből valósulna meg. Amennyiben egy eljárás lefolytatásához, döntés meghozatalához, a magánjogi vagy közjogi jogviszony rendezéséhez a személyi adatok olyan körére van szükség, amely az anyakönyvi bejegyzés kivonat adattartalmával, vagy adott személy teljes anyakönyvi bejegyzés történetével igazolható, akkor az EAK rendszer tenne eleget az adattovábbításnak.

A SZL-ből történő adattovábbítás során is érvényesülne a korábban említett egyszeri regisztráció elve, tehát az EAK-ban nyilvántartott aktuális személyi adatokról az SZL rendszer, az EAK automatikus információátadását követően teljesítené az adattovábbítást.

Ezen megoldásnak köszönhetően lehetőség nyílna az EAK rendszerben szereplő, SZL adattartalmát is képező adatkörök továbbítására.

Összefoglalásként megállapítható, hogy hazánk két személyi alapnyilvántartásának viszonyrendszere folyamatosan fejlődik, kihasználva az elektronikus információs rendszerek által nyújtott lehetőségeket. A tanulmányomban megfogalmazott nyilvántartási adattartalmat, EAK és SZL szervek/személyek információátadását, és az adattovábbítást érintő megoldási javaslatokkal a két alapnyilvántartás és az általuk adatokkal kiszolgált szaknyilvántartások adatkapcsolata még gördülékenyebbé válna, megvalósítva a modern kor nyilvántartásaival szemben támasztott követelményeket.

Felhasznált irodalom:

- A m. kir. igazságügyminiszternek 60 000 szám alatt kelt utasítása az állami anyakönyvek vezetése tárgyában. Az állami anyakönyvekről szóló 1894. évi XXXIII. törvénycikk magyarázata, Közrebocsátja: Dr. LUKÁCS György belügyminiszteri titkár, Pesti Könyvnyomda-Részvény-társaság Budapest 1895, 159.
- BACSÓ Jenő: Az anyakönyvi jogszabályok korszerűsítése. In: Állam és igazgatás 1979. 29. évf. 1. sz.
- BERKES Lilla: A lakcímnnyilvántartás rendszerének vizsgálatáról szóló ombudsmani jelentés választásokkal összefüggő megállapításai, In: CSERNY Ákos – TÉGLÁSI András (szerk.) Tanulmányok a választási eljárás aktuális kérdéseiről, FÁMA Zrt. – Nemzeti Közszerzői és Tankönyv Kiadó Zrt. Budapest 2013.
- MAGYARY Zoltán: A közigazgatás nyilvántartásai. In: Magyar közigazgatás – A közigazgatás szerepe a XX. sz. államban, A magyar közigazgatás szervezete, működése és jogi rendje. (IV. Fejezet 26. §) Királyi Magyar Egyetemi Nyomda Budapest 1942.
- NYITRAI Péter: Az állami alapnyilvántartások, In: LAPSÁNSZKY András (szerk.) Közigazgatási jog: Fejezetek szakigazgatásaink köréből I. kötet, CompLex Wolters Kluwer Budapest 2013.
- HORVÁTH Imre: Közigazgatási szervezés- és vezetéstan, Dialóg Campus Kiadó Budapest-Pécs 2002.
- PÉTERFALVI Attila – RÉVÉSZ Balázs – SZALAI András: Közigazgatási nyilvántartások, In: TEMESI István (szerk.) A közigazgatás funkciói és működése (VII. Fejezet: A közigazgatás adatkezelő tevékenysége), Nemzeti Közszerzői és Tankönyv Kiadó Zrt. Budapest 2013.
- TORMA András: Anyakönyvi igazgatás. In: KILÉNYI Géza (szerk.) A közigazgatási jog nagy kézikönyve, CompLex Kiadó Jogi és Üzleti Tartalomsgazdálkodó Kft. Budapest 2008.

⁵⁵ Megjegyzés: átmeneti megoldásként alkalmazandó az előzőekben felvázolt harmadik lépés megvalósulásáig.